

Kvinnoförtryck i frihetens namn?

En liten inblick på baksidan av den fria aborten

Feminismen är inte enhetlig men drivs övergripande av tanken på social, politisk, juridisk och ekonomisk jämlikhet mellan män och kvinnor. Det handlar om att kvinnor ska ha samma värde, rättigheter och möjligheter i samhället som män. Det handlar i viss mån om att befria kvinnor från förtryck och orättvisor som kommer från manlig dominans vare sig den yttrar sig relationellt eller systematiskt i det som kallas patriarkatet. Att hålla abort tillgängligt, lagligt och fritt har blivit ett av feminismens huvudteman för ett jämlikt samhälle. I USA finns det grupper som kallar sig Pro-Life feminister och som talar om jämlikhet och alla människors lika värde och rättigheter, som erkänner foster som människor på ett sätt som feminismen vanligtvis inte gör. I feministisk anda talar de om alla flickfoster som utsorteras genom abort. Ändå är Pro-Life feminister generellt sett inte erkända bland övriga feministiska grupper vilket visar på att abortfrågan verkligen har blivit en feministisk kärnfråga. Jag kommer i den här texten att argumentera för att feminismen borde vara intresserad av att se det kvinnoförtryck som sker i den fria aborten. Texten är även en vädjan till kyrkan att våga se, höra och erkänna ett lidande som göms undan för den stora politiska frihetens skull.

Abort berör flera olika discipliner såsom etik, politik, medicin, juridik, psykologi, idehistoria, teologi och säkert fler. Vi kan hitta mängder av forskning och undersökningar på abort kopplat till olika discipliner. Svårigheterna med att forska på abort är relativt erkända. Metodologiska tveksamheter och stora bortfall av informanter tillhör de vanligaste. Övergripande kan sägas att abort framställs i forskningen som en övervägande positiv, viktig och rättfärdig företeelse. Samtidigt finns det relevant forskning som utmanar den bilden och som lyfter fram komplexiteten, inte minst Calum Millers senaste forskning om mödradödlighet och illegala aborter. De kvinnor som gör fördelaktiga erfarenheter av att ha gjort abort verkar i forskningen utgöra den stora massan, medan motsatsen verkar utgöras av en mindre andel. Problemet med att beskriva kvinnor som procentsatser och andelar är att berättelserna försvinner i statistiken. Allt ser väl ut så länge det väger över åt det positiva. Frågan man som feminist behöver ställa sig är - hur ställer jag mig till alla de tusentals kvinnor som upplever abort som ett tvång och ett förtryck? Vad gör vi med de aborter som möjligen kan kallas tvångsaborter, orsakade av en mans makt och dominans? Vad gör vi med alla de tusentals kvinnor som hade velat fortsätta graviditeten men upplevde att de saknade jämlika ekonomiska och praktiska möjligheter? Kan vi fortsätta tala om abort som en frihet, eller behöver vi kanske även kunna tala om abort som ett tvång?

Livsval är en kristen organisation som driver arbetet Oplanerat Gravid, vilket är en hemsida med tillhörande chattfunktion där kvinnor och män kan söka råd och stöd i en krisgraviditet. Efter en Abort är arbetet dit kvinnor med behov av att bearbeta erfarenheter av att ha gjort abort kan få samtalsstöd. Våra team möter varje år sammanlagt cirka 350¹ kvinnor och en handfull män som behöver råd och stöd eller terapi. Cirka 80 procent av de som kontaktar oss på Oplanerat Gravid, vill inte göra abort men upplever en yttre press att göra abort. Hur många av dessa som verkligen gör abort och hur många som väljer att behålla är inte möjligt att säga. Men vi vet att det absolut förekommer kvinnor som gör abort mot sin uttryckliga vilja och under förhållanden som helt saknar den frihet man gärna talar om i relation till abort. Inte så sällan hör vi dem även beskriva aborten som ett övergrepp, som ett trauma och även en nära döden-upplevelse. Dessa aborter kommer jag att vidare benämna som *tvångsaborter*. Cirka 18 procent av de som kontaktar oss upplever tvivel och oro inför graviditeten utan att allvarligt överväga abort. Resterande 2 procent uttrycker en önskan om att göra abort och söker bekräftelse på att det är rätt beslut. I Annelie Keros studie *Paradoxes in Legal Abortion* kan man läsa att 8 procent av de som gör abort har gjort det mot sin egen vilja². Om vi gör en indikationsräkning, som på inget sätt gör anspråk på att vara absolut, och räknar 8 procent på antal aborter under ett år som enligt SCB var 35 450 under 2022 så blir det 2836 aborter årligen som utförs mot kvinnans egen vilja. Med perspektivet som syfte kan vi göra en jämförelse med en annan företeelse som också sker mot kvinnans vilja, våldtäkt, som enligt SCB drabbar 3000 kvinnor varje år. Alla de uppskattningsvis 2836 tvångsaborter som sker varje år, sker inom lagen och av sjukvården och får därmed en betydande systematisk aspekt som saknas i de fall av våldtäkt, vilka samhället i stort och feminister specifikt med rätta kallar för orättfärdighet.

Jag vill nu, efter denna inledning, ta er med till baksidan av den fria aborten såsom den beskrivs av kvinnorna själva. Citaten är hämtade ur verkligheten, förkortade eller ihopsatta av olika citat och med fingerade namn för att värna om konfidentialiteten. Vår önskan är att kvinnornas egna röster ska höras och tas på allvar.

Baksidan av den fria aborten

Även om beslutet om abort är en juridisk frihet som kvinnan har fram till graviditetsvecka 18, så fattas beslutet i en kulturell kontext. En feminist skulle kanske säga att den kulturella kontexten utgörs av att

¹ Livsvals interna statistik - opublicerat.

² Annelie Kero, "Paradoxes in Legal Abortion. A longitudinal study of motives, attitudes and experiences in women and men" (doktorsavhandling, Umeå universitet, 2002), 30
<http://umu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A442116&dswid=9435>

kvinnor som grupp vanligtvis är underordnade män som grupp, och att det är deras ambition att motverka kvinnlig underordning. Att påverkan från partnern är den mest vanligt förekommande anledning till abort är återkommande i olika studier³ och vi märker samma sak i vårt arbete. Ofta finns det en partner som inte vill att graviditeten fortsätter. Hans ovilja kan bero på ekonomi, karriär, psykisk ohälsa eller rädslor av olika slag. Ibland är oviljan grundad i ren egoism, men inte helt sällan handlar det om en alldeles vanlig oro inför omställningar och upplevelsen av att tappa kontrollen över livet. Tvångsaborter sker inom äktenskap, samboskap, partnerskap, nya relationer eller tillfälliga relationer. Män i alla relationer upplever på fullt allvar att deras liv blir förstörda av att ett barn blir fött. I sin desperation argumenterar de intensivt för abort, hotar att lämna relationen, hotar med våld, ekonomisk kontroll eller med att ta sitt liv, mutar med löften om att skaffa barn senare, eller ber på sina bara knän i gråt och förtvivlan att kvinnan ska göra abort. Och i de fall hon gör enligt hans vilja lämnas hon ofta ensam med konsekvenserna. När ett beslut om abort inte är kvinnans eget, utan påtvingas henne från en man som utövar makt och kontroll så borde det rimligtvis vara av intresse för en feminist.

“Jag är gravid i vecka 4 och jag vill så gärna behålla men min sambo säger att jag kommer att förstöra hans liv om jag tvingar honom att bli pappa mot hans vilja. Jag trodde att vi hade det bra men nu säger han att jag får klara mig själv om jag väljer att behålla”. // Sara

“Vi tog ut spiralen, planerade att skaffa barn, men nu när jag blev gravid så fick han panik och säger att det är för tidigt, att han inte är redo, att han måste spara mer pengar först och att jag måste göra abort.” // Rita

“Han säger att det är som en sjukdom. Man tar en tablett och så blir man frisk. Jag känner att jag hatar honom när han säger så”. // Lollo

“Två gånger har jag gjort abort för hans skull, för att det inte har passat. Han vet att jag har mått skit av det, och jag har sagt att jag aldrig mer tänker göra det, men nu vill han ändå att jag gör abort en gång till”. // Azra

³ Kero, “Paradoxes in Leagal Abortion. A longitudinal study of motives, attitudes and experiences in women and men”, 32

“Jag är gravid och har längtat efter att få bli mamma, men min kille säger att han kommer ta livet av sig om jag behåller. Så nu måste jag välja mellan livet på mitt barn eller min kille, hur ska jag kunna göra det!?” // Marika

Frågan blir alltså i vilken utsträckning juridisk frihet verkligen blir frihet i slutändan, eller om juridisk frihet i samband med kulturell kontext faktiskt utgör möjlighet till annat typ av tvång. Männan står utan laglig rätt att påverka beslutet. Fostret har inga rättigheter före vecka 18, utan kvinnan bär hela beslutet. Hon bär ansvaret att fatta rätt beslut, och hon bär ansvaret om det blir fel beslut. Hon måste väga sin partners önskan, det är bara rimligt i en relation att man försöker vara tillmötesgående. Men vad gör det med hennes frihet som feminismen värnar så starkt om? Negativ frihet är ett filosofiskt uttryck för avsaknaden av auktoritärt tvång, tex lagar. Medan positiv frihet uttrycker en persons möjlighet att utföra vissa saker. Kvinnor i Sverige åtnjuter negativ frihet som förvisso begränsas av graviditetsvecka 18, men de kvinnor vi möter på baksidan av den fria aborten har inte positiv frihet. De vill behålla men har inte möjligheten att göra så. Man kan verkligen önska en utvärdering av hela konceptet frihet i förhållande till abort.

Pressen att göra abort kan även komma från den närmaste familjen som har åsikter om relationen. Det kan handla om att det är fel man, för kort relation, att hon är för gammal eller för ung, att hon är mitt i karriären eller precis i början av karriären eller att hon har för många barn redan. För hennes närmaste blir detta rimliga argument och skäl till abort. Själv inser hon kanske olägenheten i sina omständigheter, men har redan en moderskänsla, en anknytning och framför allt ett samvete som talar om för henne att inget av dessa argument är tillräckligt starka för abort.

“Jag vill absolut inte göra abort, men min mamma har redan bokat abort tid i mitt namn och säger att jag måste, att det inte finns något val”. // Anny

“Min killes familj ringer mig, smsar mig hela tiden och säger att jag kommer att förstöra hans liv, att jag är egoistisk och elak om jag behåller, om jag inte gör abort kommer de att hata mig”. // Mickaela

“Om jag väljer att behålla så blir jag hemlös. Jag får inte bo kvar hemma då mina föräldrar har sagt att de aldrig kommer att stötta mig om jag är så oansvarig att jag väljer att behålla”. // Sanna

“Jag är gravid med mitt femte barn och vill inget hellre än att få ha en bebis vid mitt bröst. Alla jag känner tycker att det räcker med barn nu. Min kompis sa att jag har allvarliga identitetsproblem om jag bara kan se mig själv som mamma”.

Det man ser i dessa citat gör att frågan om hederskultur dyker upp i tanken. Är det familjens heder som gör att de tvingar sina unga döttrar att göra abort? Finns det hedersnormer i Sverige utöver de som vanligtvis kopplas till Islam? Vad är det för social heder, som står på spel för en familj där någon blir gravid i en situation som familjen anser opassande, och hur är det kvinnans frihet att välja om det kostar henne relationen till sin familj?

Ekonomiska aspekter kan utgöra en press på kvinnor att göra abort även om hon önskar att hon kunde fortsätta graviditeten. Ensamma kvinnor lever ibland under ekonomisk press som antingen kommer av låg inkomst, barn att försörja eller av släpande skulder. I de fall då hon är gravid inom en stadig relation eller äktenskap kan den ekonomiska pressen främst komma som ett argument från partnern. Han upplever att deras ekonomi kommer att gå under, eller frestas hårt om det kommer ett barn, eller ett barn till. Ekonomisk jämlikhet verkar inte vara den största angelägenheten för alla kvinnor. De önskar sig i första hand tillräcklig trygghet för att kunna fortsätta sin graviditet, och det är inte alltid ekonomisk trygghet som är viktigast utan relationell trygghet, en förvissning om att relationen håller för att ett barn blir till. Här finns verkliga frågor att ställa sig när det handlar om vilka relationsnormer vi bygger upp i samhället och vilka förutsättningar som skapar trygga relationer. Trots att normer kring relationer idag är tillåtande och stjärnfamiljen lika självklar som kärnfamiljen, så märker vi i vårt arbete att drömmen om kärnfamiljen lever i många av de kvinnor vi möter. De vill ha ett monogamt, stabilt och tryggt förhållande, en livslång relation där barn blir till. Det verkar däremot inte som om männen önskar det samma och vi tycker oss se likheter mellan den verklighet vi möter och den samhällsanalys som Liv Strömquist gör i *Den rödaste rosen slår ut*. Bland annat analyserar hon manlighetens förändring de senaste 150 åren. Hon menar att manlighet, förr, uppnåddes genom en förmåga att fatta beslut, avge ett permanent löfte, ge en verbal kärleksförklaring samt ha starka känslor och många barn. Men i ett samhälle där patriarkatet är ifrågasatt minskar det normativa trycket på män att reproducera sig eftersom

manlighet nu uppnås genom psykologisk autonomi och ekonomisk framgång. Detta har gjort att kvinnor nu tar på sig den sociologiska rollen att skaffa och vilja ha barn⁴. Gravida kvinnor lämnas alltså av män som vill behålla sin frihet och ha en stadig ekonomi.

“Jag gjorde abort när jag var 18 och jag vill aldrig göra om det. Men om han lämnar mig nu så måste jag försörja tre barn själv och det vet jag inte hur jag ska klara” // Lina

“Jag är redan själv med två barn, jag har inget jobb. Jag är mitt uppe i mina studier och min kille har inte hört av sig sedan jag berättade att jag är gravid. "Jag vill inte göra abort, men ser ingen annan utväg". // Jenny

“Om jag behåller så vägrar han betala en krona till barnet. Jag får klara det helt själv. Om jag gör abort så lovar han att betala för det bröllop jag har längtat efter så länge”. // Hanna

Strömquist för även ett långt resonemang kring hur kvinnor hanterar det nya manliga idealet som i sig är mycket intressant och innehåller flera insikter som kan vara värda att läsa, men min poäng här är att om det stämmer som Strömquist säger, att kvinnor nu har tagit på sig den sociologiska rollen att skaffa och vilja ha barn, samtidigt som männen tenderar att föredra självständighet och stadig ekonomi så behöver kanske samhället, politiken och feminismen behöver välja att se baksidan av den fria aborten som något annat än enbart positivt för kvinnlig frihet.

Abort erbjuds lagligt inom vårdens system. Att systemet i sig utgör en risk för att aborter sker med ofrivilliga inslag är något vi stöter på med jämna mellanrum. I den bild vi får från kvinnor som gör abort mot sin egen vilja finns inslag av systematisk karaktär. Följande citat kommer från kvinnor som har gjort abort.

“Ringde barmorskan när jag fattade att jag var gravid. När jag sa att jag var osäker så blev jag hänvisad till abortmottagningen. Där föddes, eller kanske göddes

⁴ Liv Strömquist, *Den rödaste rosen slår ut*, Ordfront Galago, Stockholm, 2019, 38-48

osäkerheten. Jag blir lite arg när jag tänker på det nu, som om jag vallades åt det hållet i min osäkerhet”. // Matilda

“Jag grät som en galning. Hon (barnmorskan) frågade mig om jag var säker på att jag ville detta. Jag svarade att jag verkligen inte ville detta, men att jag måste. Hon sa - måste man så måste man. Det var tredje gången jag gjorde abort enbart för hans skull”. // Vera

“Hon på abortmottagningen erbjöd mig ett abortpiller på en gång. Jag fattade ingenting, jag hade ju inte bestämt mig, trodde jag skulle få prata om min osäkerhet”. // Mikaela

“Alla sa att jag borde göra abort. Jag blev ju våldagen. Det fanns inget alternativ för mig. Fast jag hellre ville adoptera så var det ingen som ville hjälpa mig med det. Inte sjukhusdiakonen, kuratorn, mina föräldrar, mina vänner, läkare eller barnmorskor jag träffade. Ingen”. // Sarah

Normer och ideal utgör en del av den kontext i vilken en gravid kvinna förväntas fatta beslut om att låta graviditeten fortsätta eller avslutas. Anna Maria Hugdal skriver i sin avhandling *The free choice and the right choice* om hur kvinnor själva etiskt förhåller sig till valet att göra abort eller behålla. Hugdal talar om hur olika ideal och normer påverkar kvinnan i sitt beslut. *Självuppofferingsidealet* är ett klassiskt tema för feminister att kritisera. Självuppofferingsidealet är ett kvinnligt ideal. Kvinnor som offerar sig själva, sin tid, sin kropp, sin ekonomi, sina drömmar och ambitioner med mera uppnår detta ideal. I beslutet väger den gravida kvinnan in sina närmaste anhöriga och deras intressen. Sin man eller partner, sina tidigare barn, men även fostrets framtida liv och intressen. Om hon upplever att det finns en moralisk börda på henne att välja abort för att tillmötesgå andras intressen, så blir självuppofferandet en strategi för henne att hantera detta. Även om hon själv vill behålla så kan hon vara beredd att offra sin egen längtan och sin egen hälsa för att tillmötesgå andra.

“Jag vet att jag kommer gå sönder, att jag kommer ångra mig. Men jag kan inte ha på mitt samvete om han bryter ihop. Jag vill helst inte gå emot hans vilja. Jag får bara hantera det” // Sofia

“Jag har redan gjort en abort. Det var hemskt, och jag saknar fortfarande det barnet jag inte fick. Nu säger han att jag har ju klarat det en gång så då klarar jag det nog en gång till. På sätt och vis har han ju rätt i det”. // Mia

Utöver självupppoffringsidealet talar Hugdal även om den förväntan som finns på att man som mamma ska kunna ge sina barn allt. Hon beskriver den förväntan som *Intensive Mothering*. Idealet kräver av mamman, fullständig hängivenhet till sitt eller sina barn på ett känslomässigt, fysiskt och finansiellt plan⁵. Att barnen har mat på bordet, kläder på kroppen, en säng att sova i räcker så att säga inte för att leva upp till idealet. Om man som gravid kvinna överväger sin förmåga att uppnå detta ideal och inser att man kommer till korta, kan det bli ett argument för abort. I våra möten med kvinnor i krisgraviditet märker vi ofta av just detta argument, att man upplever sig som otillräcklig enligt förväntningarna.

“Det är redan jag som tar allt ansvar för de andra tre, och min äldsta kräver rätt mycket uppmärksamhet. Jag vet inte hur jag ska räcka till för en till när jag inte knappt räcker till för de jag redan har. Det är inte rättvist mot de andra att de får mindre tid med sin mamma tänker jag”. // Daniella

“När han lämnade mig, och jag insåg att jag stod själv med två barn och en tredje på väg, så tänkte jag att jag inte skulle klara det. Själv med tre lixom. Nu i efterhand har jag tänkt att jag nog hade klarat det. Man kommer väl alltid vara otillräcklig lixom. Vad hade det gjort om jag var otillräcklig till två eller tre?” // Heylie

⁵Gunhild Maria Hugdal, “The Right Choice and the Free Choice. An empirical ethical contribution to a Christian Feminist Ethic of Reproductive Justice, (PhD, MF Vitenskapelig Hojskole), 2021, 44

Att kvinnor beskriver en abort som det värsta de gjort i hela sitt liv, tillhör vanligheten. I vårt arbete på Efter en Abort möter vi kvinnor som far illa av att ha gjort abort. De är deprimerade, de bär på suicidala tankar, de sover dåligt och blir sjukskrivna. De känner sig ovärdiga, som sämre människor och dåliga mammor. De bär på skam. En del tar till självskadebeteende för att straffa sig själva. De tycker att de förtjänar straff eftersom de bär på känslor av skuld. De tar till mat, alkohol, träning eller arbete för att döva sin ångest. Vi har mött kvinnor med en rad olika fysiska komplikationer som de inte blivit upplysta om från vården. Man är nära att förblöda, vilket är traumatiskt i sig, men som även kan resultera i fallskador. Man blöder extremt länge, i vissa fall upp till tre månader. Man får genomgå abortprocessen flera gånger för att det inte fungerar de första gångerna. Man upplever förlossningsmärtor snarare än mensvärk och vi har fått berättat för oss om moderkakor som kommer ut långt senare när kvinnan är på platser där detta skapar stor påfrestning på henne. När fostret kommer ut och hon ser att det är en pytteliten människa med armar, ben, öron och ansikte som ligger orörlig och död i en blodig sörja och hon måste fånga upp det, hålla det i sina händer, spola ner det i toaletten eller slänga det i soptunnan så utlöser dessa erfarenheter ofta djup ångest och traumaliknande konsekvenser. Inte alla men många lever med en tydlig insik av att de har valt att avsluta livet på ett barn de hade i magen och den bördan tynger dem.

“Jag såg att pojken liknade sin pappa, men jag hade dödat honom. Jag minns att jag bara vrålade rakt ut. Jag minns att barnmorskan höll i mig, men sen tror jag att jag svimmade.” // My

“Ångesten var så stor att jag inte ens var närvarande. Men sen när den lilla kom ut och jag såg allt blod den låg i och att den hade ett perfekt litet ansikte så blev allt så fruktansvärt verkligt. På nätterna drömmer jag att min säng är full med blod, men det är inte mitt blod, det är mitt barns blod”. // Pernilla

“Jag plockade upp blodet och barnet från toalettgolvet med lite papper. Jag hade mitt barn i toalettpapper. Jag visste inte vad jag skulle ta mig till, men till slut slängde jag allt i toaletten och spolade. Varje gång jag spolat på en toalett påminns jag om detta”. // Alice

“Fick problem med blindtarmen. Åkte till sjukhuset och fick en sådan panikångestattack, fattade ingenting först. Senare insåg jag att jag inte hade varit på sjukhus sedan jag gjorde abort för tio år sedan. Det öppnade upp all smärta och sorg jag hade förtryckt”. // Eva

“Jag har inte ätit på en vecka. Jag sitter bara i soffan och väntar på att någon ska ringa och säga att jag ska sitta i fängelse. Så känns det. Det jag har gjort är inte rätt. Det kvittar vad andra säger. Jag vet inte vad jag ska ta mig till.” // Emmy

“Min vän har gjort en abort mot sin vilja. Hon ligger bara i sängen och gråter hejdlöst. Det är tredje dagen nu och jag vet inte hur jag ska trösta henne. Kan ni hjälpa henne?” // En vän

När lagförslaget om den abortlag vi har idag gick ut på remiss, svarade kyrkan genom Ärkebiskopen. Redan då, 1972 förutsåg kyrkan genom ärkebiskopen att den stora friheten också skulle innebära möjlighet till förtryck⁶. Man hade förmågan att samtidigt hålla i kvinnans och fostrets intressen, man hade förmåga att förutse. Kyrkan hade en tydlig röst. Vi möter kvinnor i djup förtvivlan, med svår ångest, djup depression, ånger och bottenlös sorg och Jeremias profetia bär vissa likheter med det vi möter.

“Ett skri hörs i Rama, klagan och bitter gråt. Det är Rakel som gråter över sina barn, hon vägrar låta sig tröstas för hennes barn finns inte mer”. Jeremia 31:15

Skillnaden är att skriet från kvinnor som lider av sin abort är ett tystat skri. Ett skri som sker i kudden, i garderoben, i ensamheten, så att ingen hör eftersom att abort ska vara en övervägande positiv, viktig och rättfärdig företeelse. En stor frihet för kvinnor. En valfrihet. En rättighet. Något att värna om och kämpa för.

För fem år sedan satt jag på en föreläsning i Kyrkohistoria på Teologiska Högskolan i Stockholm. Lektorn berättade hur den tidiga Kristna kyrkan växte kraftigt i antal på grund av att

⁶ Sou:1972:39, Abortfrågan : remissyttranden över 1965 års abortkommittés betänkande Rätten till abort (SOU 1971:58) 107

den så kategoriskt vägrade framkalla missfall, sätta ut barn i öknen eller offra barn till Molok. Han berättade hur den tidiga kyrkan erbjöd kvinnor större frihet i äktenskapet än vad det omgivande hellenistiska samhället gjorde och hur kvinnor och barn fann en fristad där. Jag slogs av en plötslig insikt om att kyrkan på många håll, kanske faktiskt har svikit kvinnor och barn de senaste årtiondena genom att inte längre vara en fristad.

“Ingen ropar efter rättfärdighet, ingen dömer med sanning. De litar till tomhet och talar lögn, de går havande med olycka och föder fördärv. Rättvisan trängs tillbaka, rättfärdigheten står långt borta för sanningen vacklar på torget, det som är rätt kan inte komma fram”. Jesaja kap 59:4 och 14

Genom sin offentliga tystnad, tolerans och acceptans av abort finner vi likheterna till ovanstående bibelvers. Änkor och faderlösa har legat på Guds hjärta sedan begynnelsen. De kvinnor vi möter och som blir lämnade mitt i en graviditet eller efter en abort, att ensamma klara ut livets alla utmaningar bär onekligen likheter med bibelns beskrivningar av änkor. Deras barn växer upp som faderlösa även om fadern verkligen är i livet. Livets utmaningar har kanske förändrats sedan begynnelsen, förutsättningar ser möjligen annorlunda ut, men Guds hjärta är detsamma idag som igår och vi som kallar oss *kyrka* behöver fråga oss om vi verkligen ropar efter rättfärdighet, och om vi verkligen dömer med sanning. Den synd som beskrivs i Jesaja kap 59 har med lögn, orättfärdighet, förtryck, oskyldigt blod och skuld att göra, Herren ser den och blir missnöjd med avsaknaden av rättvisa. Han förundrar sig också över att ingen stiger fram och griper in.

Ända sedan organisationen Livsval startades 2017 så har det funnits en längtan om att få komma till kyrkor för att tala om abort. För att kroka arm med den barmhärtige Samarien, för kvinnor och barns skull, för hela familjens skull. För att med enad kraft stå på de svagas sida. I kyrkan finns ett språk för sorg, skuld, skam och framförallt förlåtelse som dessa kvinnor så väl behöver. Det finns en förståelse kring frihet kopplat till sanningen istället för till valmöjlighet. Men dörrarna till kyrkorna har varit förvånansvärt stängda. Kvinnorna från Oplanerat Gravid och Efter en Abort står där på baksidan av feminismens största frihetsprojekt, sörjande, deprimerade, förtryckta, ensamma, förtvivlade, fyllda av skuld, skam och en obeskrivlig ånger. Deras

berättelser och upplevelser av abort passar inte in i den stora frihetens framgångssaga som feminismen gärna framhåller. Det vi ser här är tvång som går hand i hand med den fria aborten. Det här är en bild av det förtryck som sker i jämlikhetens namn. Kan det vara så att abort, som var tänkt som en stor frihet för kvinnor och en stor seger för jämlikheten, visar sig vara kopplat till tvång, ofrihet och ojämlikhet. Vågar man som feminist ta till sig detta? Vågar man ta sig en titt på baksidan av aborten eller är man rädd att hela tankebyggnaden ska rasa ifall den fria aborträtten visar sig utgöra grund till kvinnoförtryck? Jag vill gärna fråga, vart är den feministiska kraften för dessa kvinnor? Men jag vill också fråga, vart är den barmhärtige Samaritanen för dessa ensamma kvinnor och deras faderlösa barn?

Bön: Livets Gud, tack för att vägen till sanning, nåd, förlåtelse och evigheten efter döden är öppnad genom Jesus Kristus. Hjälp oss, dina barn, att höra det tysta skriet från alla dessa mammor som gjort abort. Hjälp oss att ta på allvar det barn de själva sörjer. Förlåt oss när vi vänder oss bort från nöd, fattigdom och lidande. Stärk vår tro, upprätta vårt hopp och uppliva vår kärlek. I Jesu namn. Amen.